

Praksisbrevkandidat

Praksisbrevordninga er eit toårig opplæringsløp der elevane får opplæring i bedrift i eit utval av kompetansemål frå vg1, vg2 og vg3 i det gjeldande utdanningsprogrammet. Utvalet av kompetansemål vert gjort av fylkeskommunen i samarbeid med lokalt arbeidsliv.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 19.06.2023

Ordninga er for elevar frå grunnskolen som har svake karakterar og høgt fråvær, men som ikkje har lærevanskar eller særskilde opplæringsbehov. Opplæringa vert avslutta med ei praksisbrevprøve, og kandidaten får utferda eit praksisbrev. Kandidaten skal etter praksisbrevprøva kunne fortsette opplæringa og oppnå full kompetanse i lærefaget i løpet av ordinær opplæringstid.

I [rundskriv for praksisbrevordninga Udir-2-2017](#) informerer vi om det viktigaste fylkeskommunen må ha kjennskap til om praksisbrevordninga.

[Fylkeskommunen](#) hjelper bedrifter og elevar med spørsmål om opplæring i bedrift.

Mal for lokal læreplan for praksisbrev

Læreplanen er utviklet av ..... fylkeskommune, ...dato.

Tittel på praksisbrevet .....

Om faget

Hent beskrivelse av «om faget» fra læreplanen på vg3 (fagets relevans og sentrale verdier, kjerneelementer, tverrfaglige temaer og grunnleggende ferdigheter).

Struktur

Gi en oversikt over hvilke programfag i læreplanene for vg1, vg2 og vg3 i skole eller læreplan for opplæring i bedrift som praksisbrevlæreplanen henter kompetansemål fra.

Kompetansemål

- Hent et utvalg kompetansemål fra vg1, vg2 og vg3 fra det gjeldende utdanningsprogrammet.
- Kompetansemålene som benyttes skal være identiske med kompetansemålene i læreplanene de hentes fra.
- Utvalget av kompetansemål gjøres lokalt av fylkeskommunen i samarbeid med lokalt arbeidsliv ut fra et lokalt behov for kompetanse.

Vurderingsordning

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.

Praksisbrevprøve

Praksisbrevkandidaten skal gjennomfører en praksisbrevprøve. Omfanget av praksisbrevprøven avgjøres lokalt innenfor en ramme på 1-4 virkedager. Den lokale læreplanen skal angi omfanget på praksisbrevprøven.

Eksamen i fellesfag

Praksisbrevkandidaten kan trekkes ut til eksamen i ett av de tre fellesfagene norsk, matematikk eller samfunnsfag iht. gjeldende trekkordning bestemt av Utdanningsdirektoratet og vurderingsordninger beskrevet i de aktuelle læreplanene.

Nasjonale rammer for utvikling av lokale læreplaner for praksisbrev

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 1. januar 2017 og er en del av Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Om ordningen

Opplæring fram til praksisbrev skjer med utgangspunkt i lokalt utviklede læreplaner. De lokale læreplanene skal ta utgangspunkt i beskrivelsen av «om faget» og kompetansemål fra fastsatte læreplaner på vg1, vg2 og vg3. Kompetansemålene i læreplanene for praksisbrev skal tilpasses to års opplæring. I tillegg skal kandidatene ha opplæring i fellesfagene norsk, matematikk og samfunnsfag over to år. Opplæringen i fellesfagene skal følge fastsatte læreplaner, inkludert gjeldende bestemmelser for vurdering. Opplæringen avsluttes med en praksisbrevprøve, og det utstedes dokumentasjon på praksisbrev, som dokumenterer kompetansen som er oppnådd.

Kandidaten skal etter praksisbrevprøven kunne fortsette opplæringen og oppnå full kompetanse i lærefaget i løpet av ordinær opplæringstid. Praksisbrevet kan derfor ansees som et delmål på veien mot fullt fagbrev.

Prinsipper for utvikling av lokale læreplaner for praksisbrev

Skoleeier har ansvar for at det blir utviklet lokale læreplaner for praksisbrev, for at opplæringen blir gjennomført i samsvar med disse læreplanene og for at elevene blir vurdert i den kompetansen som er fastsatt i den lokale læreplanen.

Det skal legges vekt på at opplæringen skal ha en praktisk innretning.

Læreplaner som skal utvikles for praksisbrev skal ta utgangspunkt i fastsatte læreplaner for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, der kompetansemål hentes fra et valgt utdanningsprogram (vg1) med relevante trinn som bygger på hverandre, vg2 og vg3, jf. gjeldende tilbudsstruktur for videregående opplæring.

Omfang av kompetansemål i læreplaner for praksisbrev skal ikke overstige mer enn 50 prosent av normal arbeidsbyrde i valgte programområder og lærefag. Utvalg av kompetansemål må være tilstrekkelig til å sikre at kandidaten etter fullført og bestått praksisbrevløp, kan oppnå full kompetanse i det aktuelle lærefaget i løpet av ordinær opplæringstid. Utvalg av kompetansemål (faglig innhold) gjøres i samarbeid med partene i arbeidslivet ut fra et lokalt behov for kompetanse.

Læreplanen skal angi sluttvurdering, herunder omfanget av praksisbrevprøven.

Nasjonale rammer for utvikling av lokale læreplaner for praksisbrev

De nasjonale rammene er fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med

hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringen (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 1. januar 2017 og er en del av Læreplanverket for Kunnskapsløftet.

Om ordningen

Opplæring fram til praksisbrev skjer med utgangspunkt i lokalt utviklede læreplaner. De lokale læreplanene skal ta utgangspunkt i beskrivelsen av «om faget» og kompetansemål fra fastsatte læreplaner på vg1, vg2 og vg3. Kompetansemålene i læreplanene for praksisbrev skal tilpasses to års opplæring. I tillegg skal kandidatene ha opplæring i fellesfagene norsk, matematikk og samfunnsfag over to år. Opplæringen i fellesfagene skal følge fastsatte læreplaner, inkludert gjeldende bestemmelser for vurdering. Opplæringen avsluttes med en praksisbrevprøve, og det utstedes dokumentasjon på praksisbrev, som dokumenterer kompetansen som er oppnådd.

Kandidaten skal etter praksisbrevprøven kunne fortsette opplæringen og oppnå full kompetanse i lærefaget i løpet av ordinær opplæringstid. Praksisbrevet kan derfor ansees som et delmål på veien mot fullt fagbrev.

Prinsipper for utvikling av lokale læreplaner for praksisbrev

Skoleeier har ansvar for at det blir utviklet lokale læreplaner for praksisbrev, for at opplæringen blir gjennomført i samsvar med disse læreplanene og for at elevene blir vurdert i den kompetansen som er fastsatt i den lokale læreplanen.

Det skal legges vekt på at opplæringen skal ha en praktisk innretning.

Læreplaner som skal utvikles for praksisbrev skal ta utgangspunkt i fastsatte læreplaner for de yrkesfaglige utdanningsprogrammene, der kompetansemål hentes fra et valgt utdanningsprogram (vg1) med relevante trinn som bygger på hverandre, vg2 og vg3, jf. gjeldende tilbudsstruktur for videregående opplæring.

Omfang av kompetansemål i læreplaner for praksisbrev skal ikke overstige mer enn 50 prosent av normal arbeidsbyrde i valgte programområder og lærefag. Utvalg av kompetansemål må være tilstrekkelig til å sikre at kandidaten etter fullført og bestått praksisbrevløp, kan oppnå full kompetanse i det aktuelle lærefaget i løpet av ordinær opplæringstid. Utvalg av kompetansemål (faglig innhold) gjøres i samarbeid med partene i arbeidslivet ut fra et lokalt behov for kompetanse.

Læreplanen skal angi sluttvurdering, herunder omfanget av praksisbrevprøven.

